

Toespraak burgemeester G. Renkema nieuwjaarsbijeenkomst, 9 januari 2023

Dames en heren,

Allereerst wil ik u namens het gemeentebestuur van Nijkerk een heel mooi en gezond nieuw jaar wensen. Of met woorden zoals ik ze van thuis heb meegekregen: veel heil en zegen!

Drie jaar geleden organiseerden we als gemeente onze laatste nieuwjaarsbijeenkomst. Niet wetend dat amper twee maanden later ons land op slot zou gaan wegens de coronapandemie. In 2021 en 2022 moesten we ons redden met een videoboodschap. Maar nu kunnen we elkaar - gelukkig - weer live ontmoeten om het glas te heffen en elkaar het beste toe te wensen.

Laten we de afgelopen jaren op ons inwerken dan komen we tot de conclusie dat er heel veel is gebeurd en veranderd. Vraagstukken waarvan je in eerste instantie zou denken dat deze zich meer op mondiaal of landelijk niveau afspelen, blijken een forse impact te hebben op het lokale niveau. En dan gaat het niet alleen om het beleid, maar ook de impact die het heeft op onze samenleving. Bijna dagelijks kunnen wij dat ervaren. Ik hoef maar een paar kernbegrippen te noemen om dat duidelijk te maken: Corona, vaccinatie, avondklok, inflatie, energieprijzen, Oekraïne-oorlog, vluchtelingenstroom, stikstof, krapte op de arbeidsmarkt.

Een recent rapport van het Sociaal Cultureel Planbureau gaf aan dat een ruime meerderheid van de Nederlanders zich zorgen maakt over de polarisatie die hiermee gepaard gaat in het publieke en politieke debat. De meningen worden steeds manifester geuit, er lijkt geen ruimte te zijn voor andere opvattingen, intimidatie en geweld wordt met enige regelmaat niet geschuwd en ben je het niet met mij eens dan ben je meteen mijn vijand. Social media vormen daarbij een rioolput waarbij je anderen de meest extreme verwensingen kunt toevoegen. Behoeftte aan argumenten, ruimte voor andere opvattingen en gesprek lijkt afwezig. Ik kan dit nog moeiteloos aanvullen met andere verontrustende ontwikkelingen die ik waarneem en die ook door een groot aantal mensen in dit land als ongewenst worden ervaren. Ik vind dat we niet te makkelijk moeten doen over deze maatschappelijke ontwikkelingen. We hechten in ons land heel veel waarde aan de democratische rechtsstaat en dat is in mijn ogen nog steeds het allerbeste model, maar we zien wel dat deze rechtsstaat onder druk staat. Zorgelijk is dat een deel van de bevolking ook zegt afgehaakt te zijn, geen vertrouwen meer te hebben in de overheid.

Er is dus meer dan werk aan de winkel. Het eerder genoemde onderzoek van het SCP geeft ook aan dat mensen van oordeel zijn dat de toon van het debat anders moet, dat de inhoud meer centraal moet staan. Er is ook wel begrip voor de soms harde toon van het debat, maar toch overheerst bij veel mensen ergernis over fel verwoorde meningen en harde protesten. Positief worden beoordeeld de onderlinge hulpvaardigheid en het feit dat twee derde vindt dat andere mensen te vertrouwen zijn.

Polarisatie in de eigen omgeving ervaart men wat minder. Dit komt omdat men vaker omgaat met gelijkgestemden of dat men discussies uit de weg gaat om conflicten te voorkomen.

Dames en heren,

Ook in Nijkerk merken we natuurlijk het nodige van deze spanningen. Spanningen in de samenleving, spanningen als gevolg van landelijk beleid. Maar ook spanning als het gaat om de vormgeving van lokaal beleid.

De agrarische sector, met alle werkgelegenheid erom heen, die in deze regio, deze gemeente, enorm wordt geconfronteerd met het stikstofvraagstuk. De verstedelijkingsopgaven en de ontwikkelagenda die moeten bijdragen aan een goede ruimtelijke ontwikkeling met forse woningbouwopgaven voor deze gemeente. De druk op de woningmarkt is hier op dit moment immers enorm. De beschikbaarheid van voldoende en betaalbare woningen is een punt van grote zorg. De verantwoordelijkheid voor de opvang en huisvesting van Oekraïners, statushouders en vluchtelingen mag u daar ook nog bij optellen. En dan komt daar ook nog eens een forse opgave voor windmolens en zonnevelden bij, met de wetenschap dat ons elektriciteitsnetwerk aan z'n maximum capaciteit zit zodat het uitermate lastig is om tot ontwikkeling van nieuwe woningbouw- en bedrijfslocaties te komen.

Bovenstaande opsomming heeft met name betrekking op ruimtelijke ontwikkelingen. Ontwikkelingen die natuurlijk ten dienste staan van de Nijkerkse inwoners, de Nijkerkse gemeenschap. En onder de inwoners zien we ook dat er sprake is van toenemende problematiek. De hoge inflatie, de toegenomen kosten voor levensonderhoud, de energieprijzen die de pan uitrijzen. We zullen als gemeente blijvend moeten inzetten op het ondersteunen bij dit soort vraagstukken. En het cement van onze samenleving, de vele verenigingen, instellingen hebben het ook zwaar om het hoofd boven water te houden.

Eenvoudige oplossingen bestaan er in de huidige tijd niet meer. Belangen lijken steeds meer tegenover elkaar te komen staan. Maar het bijzondere is dat wetenschappelijk onderzoek dat beeld tegen lijkt te spreken: Op veel onderwerpen is meer overeenstemming dan mensen denken en onderlinge verschillen in opvattingen groeien niet. Dat is mooi. Maar voor die oplossingen zullen we als gemeentelijke overheid ook het gesprek met de samenleving nadrukkelijk moeten blijven aangaan. Argumenten moeten willen blijven uitwisselen. Keuzen moeten willen blijven motiveren. En als de keuzes niet eenvoudig zijn weten we ook dat een deel van de inwoners het uiteindelijk daar niet mee eens zal zijn. Maar niet kiezen is eigenlijk nooit een optie. Onderaan de streep denk ik dat de samenleving gebaat is met het maken van keuzes. We blijven namelijk een samenleving en het kan niet zo zijn dat we als parallelle apart opererende eenheden naast elkaar leven.

Dames en heren,

Is het nu zo dat de gemeente als gevolg van dit soort ontwikkelingen bij de pakken neer is gaan zitten? Nee geenszins.

We hebben geprobeerd om met veel elan op ontwikkelingen te reageren, ontwikkelingen in gang te zetten.

Gemeenteraadsverkiezingen met een nieuwe gemeenteraad, met veel jongere mensen hebben een nieuwe impuls gegeven. Een nieuw college dat onlangs zijn ontwikkelagenda met ambities voor de komende periode heeft geformuleerd.

En natuurlijk voortbouwend op hetgeen de vorige periode in gang is gezet zijn belangrijke ontwikkelingen te noemen.

Een omgevingsvisie en mobiliteitsvisie waarin de belangrijke lijnen voor de ruimtelijke ordening en de mobiliteit zijn opgenomen, zijn met duidelijke richtinggevende uitspraken vastgesteld

Meer concreet hebben we stappen gezet voor de ontwikkeling van de Stadshaven en het volgende grote deelplan in Nijkerkerveen.

Woonplan Hoevelaken is tot een afronding gekomen en de 2^e fase Doornsteeg nadert die afronding. De skyline van het Spaanse leger is ook al duidelijk in wording.

Het inwoneraantal is het afgelopen jaar met zo'n 675 inwoners gestegen en raakt op 17 inwoners na de 45.000 aan (44.983)

Reconstructies van wegen, zoals de Stoutenburgerlaan in Hoevelaken, het Dorpsplein in Nijkerkerveen en het Plein in Nijkerk, hebben we ook kunnen waarnemen.

Er is hard gewerkt aan de opvang van Oekraïners in Nijkerk. Veel gezinnen stelden hun woning hiervoor beschikbaar en daarnaast hadden we de gemeentelijke opvang. Eerst in Hotel de Rode Schuur, nu op Bad Hulckesteijn en straks op Luxool.

Sportaccommodaties zijn aangepast en de scholen Het Bakken en Rehoboth hebben een nieuwe dependance gekregen.

Binnen het sociaal domein moest invulling worden gegeven aan de nodige nieuwe regelingen. De toekenning van de energietoeslag is daar een voorbeeld van.

Tot slot wil ik nog noemen dat we er in deze gemeente zijn geslaagd om de jaarwisseling op een heel passende manier te vieren. Het carbidteam knalde er in Nijkerkerveen als vanouds op los en de brandweer in deze gemeente hoefde slechts heel beperkt uit te rukken. De post Nijkerk zelfs geen enkele keer, wat sinds 1987 niet was voorgekomen. Zo kan het dus ook.

Ik kan nog vele andere zaken noemen maar wil het beperkt houden tot bovengenoemde voorbeelden. Wel wil ik vanaf deze kant nog aangeven dat we een meer dan stevig beroep hebben moeten doen op onze ambtelijke organisatie om het schip drijvend te houden. Dit kan zo niet blijven doorgaan en daarom zullen we daarin ten behoeve van onze samenleving moeten gaan investeren. Anders kunnen we onze inwoners, onze samenleving niet goed kunnen blijven bedienen. We blijven daarin ambitieus, maar wel met realiteitszin.

Dames en heren,

Ik blijf hoopvol omdat ik heb gezien dat we een beroep mogen doen op onze gedreven ambtelijke organisatie. Een beroep kunnen doen op onze constructieve gemeenteraad die met enthousiasme werkt aan de toekomst van Nijkerk. Maar wat eigenlijk het allerbelangrijkste is dat we een beroep mogen doen op onze samenleving.

Het afgelopen jaar hebben bijvoorbeeld veel vrijwilligers en bedrijven in Nijkerk, zich ingezet voor de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne. Door gastvrij te zijn en hun huis, spullen en tijd beschikbaar te stellen.

Ik ben hoopvol omdat we op heel veel manieren investeren in onze gemeenschap. Bedrijven die plannen maken voor vernieuwing en/of uitbreiding. Maatschappelijke organisaties en mantelzorgers die zich inzetten voor onze kwetsbare inwoners. Vrijwilligers die op velerlei terreinen actief zijn, namens kerken, instellingen en verenigingen. Mensen die actief zijn bij de brandweer, bij de sport, op het gebied van cultuur.

Meer dan genoeg om in 2023 verder aan te mogen bouwen, om samen aan te werken, om niet bij de pakken neer te gaan zitten. Ik wens ons een open, respectvol, luisterend, niet direct oordelend, constructief, participerend, samenbindend Nijkerk toe.

Ik dank u voor uw aandacht.